

Bořivoj Brdička

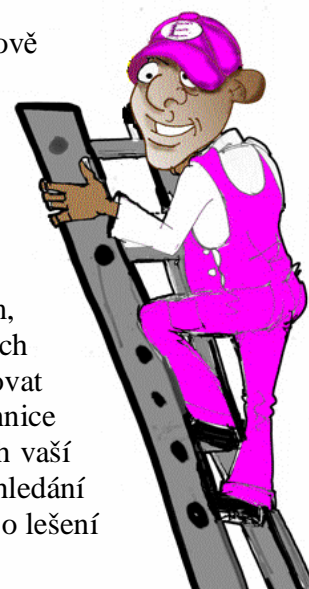
Jak na eTwinningové projekty

1. Úvod

eTwinning je prestižním celoevropským programem na podporu spolupráce škol. Jeho úkolem je pomoci školám připravit takové společné výukové aktivity, jež jsou v souladu s moderními výukovými postupy a navíc v plné míře využívají podporu současných vzdělávacích technologií, především internetu.

Dá se předpokládat, že každý, kdo čte tyto řádky, je již alespoň rámcově s eTwinningem seznámen. Má vyzkoušeny základní postupy jako je registrace školy, pasivní i aktivní účast ve fóru pro hledání partnerů, registraci projektu a práci v prostředí TwinSpace. Možná, že se někdo po těchto prvních krocích ocitl ve fázi určitého skepticismu díky potížím, které mohly nastat. A to, že nějaké nastaly, se dá předpokládat téměř u každého.

Program eTwinning je ve skutečnosti jen jakousi pomocnou rukou – něčím, co by bylo možno nejlépe přirovnat k lešení, které podpírá budování vlastních aktivit škol a umožňuje dostávat se stále výš. Nedaří-li se to, nelze svalovat vinu přímo na eTwinning. Dříve, než začnete hledat příčinu nesnází v technice nebo partnerech, zkuste se zamyslet nad tím, zda vy sami děláte pro úspěch vaší výukové činnosti vše, co se dá. Tento článek se vám bude snažit toto hledání usnadnit. Pokusme se společnými silami v duchu předchozího přirovnání o lešení přidat k vaší stavbě další patro!

2. Jak začít?

Nutno přiznat, že české školy jsou ve snaze realizovat moderní výukové postupy přes veškerou snahu pokrokových sil i nového školského zákona stále do určité míry znevýhodněny. Nemám teď na mysli stále zřetelnou jazykovou bariéru oddělující naše učitele od zbytku světa, ani známou přestárlost učitelského sboru, ba dokonce ani tak často zmiňovanou platovou nedostatečnost odporující požadavkům vysoké kvalifikace. Hlavním nepříznivým faktorem je podle mého názoru značná rozšířenost přesvědčení, že naše tradiční výukové metody jsou jediné správné. Z něj často vyplývá neochota některých učitelů pokoušet se o vlastní změnu výukových postupů. Bez vůle ke změnám se však opravdu dobrý eTwinningový projekt dělat nedá.

Dovolím si na tomto místě malou odbočku. Povšimněte si, jak se úmyslně snažím příliš často slovo „projekt“ nepoužívat. Důvody nejsou stylistické. Důvodem je to, že tento pojem má velmi široký význam a navíc je v našich krajích spojen s představou určité výjimečné činnosti – nejčastěji též mimořádně honorované. Tato představa pro eTwinningové projekty neplatí. Program eTwinning jako celek je vlastně sám projektem Evropské komise v kategorii eLearning. Jednotlivé jeho mezinárodní školní aktivity je samozřejmě též možné označovat pojmem projekt, a také se to tak běžně dělá. Jenom bychom neměli zapomínat na to, že cílem je vymyslet takovou výuku, která se po prvotní projektové přípravě a realizaci stane běžnou součástí školního vzdělávacího programu a bude se provádět opakovaně i bez eTwinningu.

Vraťme se ale k tomu, co byste měli udělat předtím, než se do nějaké eTwinningové aktivity pustíte. Jak již bylo řečeno, na počátku musí být ochota měnit své běžné výukové metody a postupy. O tom proč, již bylo popsáno mnoho papíru. Se základními teoretickými východisky současných didaktických teorií byste tedy měli být již určitým způsobem seznámeni. Pokud ne, podívejte se třeba do naší Bílé knihy [1], materiálů RVP [2], nebo do mé publikace *Role internetu ve vzdělávání* [3] používané též ve školeních eTwinningu. Teorie ale nestačí, je pouze jednou z nutných podmínek úspěchu. Mnohem důležitější je impuls, který musí odněkud přijít a pozměnit nasměrování každého jedince na poněkud odlišnou novou cestu. Potřebný impuls se dostaví u každého jinak.

Tou vůbec nejčastější metodou, která přináší počáteční inspiraci, je účast na některém eTwinningovém školení nebo konferenci. Zde bývají prezentovány projekty hodné následování a účastník je tak naváděn na správnou cestu. Tento postup je velmi vhodný, neboť značně usnadňuje počáteční fáze zapojení. Přináší sebou ale též jedno nezanedbatelné riziko. Může vést k tomu, že učitel pak slepě opakuje činnosti, tak jak byl naučen, a při přípravě vlastních projektů se snaží kopírovat jiné, často bohužel i s jejich nedostatky. Prevencí pro toto nebezpečí je zapojení vlastní tvořivosti a důkladné studium všech dosud známých forem mezinárodních výukových aktivit.

Další možnou cestou počátečního impulsu je vtažení do spolupráce kolegu-učitelem, který již má nějakou aktivitu rozjetou a potřebuje vzhledem k obsahu zapojit ještě jiný předmět. Tato situace nastává zcela běžně, neboť moderní postupy preferují tematicky strukturované výukové celky s důrazem na mezipředmětové vztahy. Snažte se proto ve vaší škole budovat spolupracující tým učitelů, kteří mají zájem takové moderní postupy prosazovat.

Jiná cesta pro nás neexistuje. Ve škole blízké budoucnosti již nebude myslitelné, aby se učitel mohl uzavřít ve své třídě a učil bez přímého kontaktu nejen s kolegy, ale též s vnějším světem mimo školní zdi. Čím dříve vezmeme tuto realitu na vědomí, tím méně se nám okolní svět stačí vzdálit. Zůstáváte-li i nyní ještě ve vaší škole osamoceni se svou snahou prosazovat moderní výukové metody, pak vám nezbyvá než se dát na cestu inovátorů-nadšenců, jimž jsou kladeny na každém kroku do cesty překážky. Vězte však, že již nejste zdaleka sami, že existuje vysoce propracovaný systém a kvalifikovaný tým lidí, kteří jsou připraveni vám pomoci!

3. Přípravná fáze projektu

Dejme tomu, že jste tedy zaregistrováni na portálu eTwinning, máte podporu školy (pozná se snadno tak, že existuje jediná registrace školy a vedení o ní ví) a začínáte si hledat vhodné zahraniční partnery. V této fázi celá řada učitelů zapomíná, že hlavními partnery v realizaci projektu pro ně jsou jejich žáci. Je naprosto nezbytné, aby byli vtaženi do akce již od samého počátku. Aby věděli, co se připravuje a jakou roli budou v celém procesu mít. Vzhledem k tomu, že mají hrát aktivní roli v celém průběhu realizace projektu, musí mít též přiměřenou možnost rozhodovat, co se bude dělat.

Jsme tedy ve fázi hledání zahraničního partnera. Ti z vás, kteří mají již praktické zkušenosti s fórem portálu eTwinning založeným právě k tomuto účelu, dobře vědí, že to není tak úplně jednoduché. Na první pohled je zájemců o účast v projektech (zaregistrovaných škol) docela hodně. Ne všichni však mají shodné představy o tom, jaký projekt by chtěli dělat. Je bohužel i dost těch, kteří se registrují jen ze zvědavosti a o skutečnou práci nestojí. Přestože systém portálem aplikovaný provádí předvýběr pro vás vhodných zájemců podle vašich preferencí již ve

fóru a umožňuje rozeznat aktivní, a tudíž kvalitní, partnery pomocí hvězdiček, často se stane, že se vaše snaha navázat kontakt mine účinkem.

Nalezení kvalitního partnera či partnerů je přitom klíčovou podmínkou úspěchu projektu. Každá rada, jak usnadnit zahájení úspěšného projektu, je drahá. Dříve než s někým začnete naplno spolupracovat, je dobré si ho určitou dobu prověřovat a dozvědět se o něm co nejvíce. Vše doporučuji začít s výměnou nezávazných informačních dopisů mezi učiteli i žáky a přes všeobecné informace o podmínkách, v nichž se ten který partner nachází (vzdělávací systém, termíny volna, technické vybavení apod.), se zvolna snažit společnými silami dopracovat k takovému tématu, které zajímá všechny strany a je možné ho bez nesení zařadit do výuky. Tato přípravná fáze může u začátečníků

The screenshot shows the 'eTwinningová mapa' (eTwinning map) interface. At the top, it says 'Jste zde: Domovská stránka > Mapa eTwinning'. Below the title, there are statistics: 'Zaregistrované školy: 15024' and 'Zaregistrované projekty: 1606'. The 'Poslední přihlášená škola' (Last logged school) is 'Szkoła Podstawowa nr 6 im. H. Cegielskiego z Oddziałami Integracyjnymi w Poznaniu, Polsko'. The 'Poslední zaregistrovaný projekt' (Last registered project) is 'Simple machines'. A map of Europe is shown on the right. Below the map, there is a search form with the text: 'O zaregistrovaných školách a projektech se více dozvíte také na mapě eTwinning. Vyberte si, jestli chcete hledat školu nebo projekt. Zadejte příslušná kritéria (minimálně jedno), případně uveďte jméno školy či název projektu.' The form has three dropdown menus: 'Škola', 'Vyberte zemi', and 'Vyberte oblast'.

Portál eTwinning.net 25.5.2006, 8.00 hod.

klidně obsahovat i žádost o registraci projektu s následným vyzkoušením prostředí TwinSpace. Jsou známy i takové případy, kdy právě projekt, který byl z počátku jen cvičný, byl později vyhodnocen jako nejlepší. Na druhou stranu je třeba si uvědomit, že nedokonale připravený projekt se nemusí podařit. Nenechte se proto počátečním neúspěchem odradit.

Jednu léty prověřenou a zaručeně fungující radu bych přece jen měl. Nejbezpečnější cestou, jak navázat nové partnerství, je účast na takové akci, na níž se takoví potenciální partneři scházejí, a kde je možné se setkat osobně, seznámit se, a základní věci též hned prohodit. Dříve bývala téměř jedinou akcí tohoto druhu každoroční konference ESP (www.esp.uva.nl), dnes existuje mnohem širší výběr tématicky zaměřených kontaktních seminářů Comenius (socrates.cz), kam jsou delegováni zájemci o zapojení do projektů Comenius 1. eTwinning pořádá též celou řadu akcí, na nichž je možno se setkat s učiteli pátrajícími po vhodných partnerech. Nebude-li se vám tedy dařit získat vhodného partnera distanční formou, vypravte se na některou z těchto akcí. Seznam je k dispozici na českém eTwinningovém portálu (viz Harmonogram akcí na eTwinning.cz).

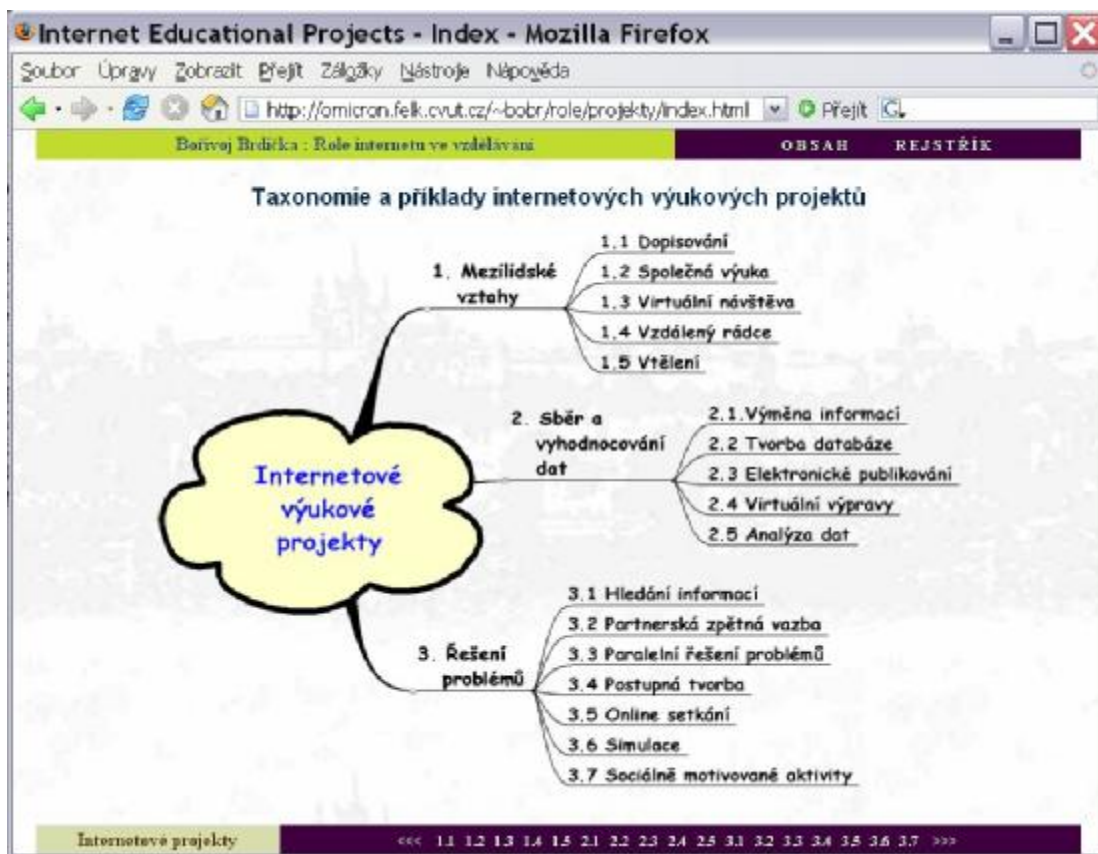
Máte-li partnery, začíná proces přípravy projektu. Zde je třeba již plně respektovat názor studentů. Rozhodně ale ne tak, že by si mohli dělat, co chtějí, čili třeba také nic. Zvolit správně téma je proces vyžadující určité zkušenosti. Do rozsahu tohoto stručného sdělení se nevejde víc, než výčet základních vlastností, které by projekt měl mít:

- je aktuální a zajímavý pro studenty i pro širší okolí
- neopakuje, ale rozšiřuje předchozí schopnosti a vědomosti
- řeší reálný problém a otevírá další souvislosti ke zkoumání
- dává prostor pro přemýšlení, nezávislost a vlastní volbu postupu

- je založen na obsahu a metodách vycházejících pokud možno z více vzájemně se doplňujících předmětů
- kombinuje více různých výukových metod (frontální výklad, cvičení, exkurze, diskuze, prezentace, hraní rolí apod.)
- podporuje vzájemnou spolupráci účastníků.

Zapojení žáků do volby tématu je logicky nutnou podmínkou úspěchu. Vhodným postupem je začít vysvětlením souvislostí, pokračovat definováním hypotézy řešení problému a pak se snažit při hledání skutečných odpovědí o kombinaci různých, třeba i protikladných, pohledů na danou problematiku. Celá věc je o to složitější, že musí dojít ke shodě mezi všemi partnery projektu.

Jak patrně, projektové výukové metody jsou záležitostí hodnou dalšího studia, zvláště pro učitele dosud nezvyklé je běžně používat. Jedním z míst, kde lze získat další informace usnadňující přípravu výuky s využitím moderních technologií, je Učitelství spomocník (Spomocnik.cz) a jeho služba WebQuest.cz. Jiným vhodným zdrojem inspirace je 7. kapitola již citované publikace *Role internetu ve vzdělávání* [3] – *Internetové projekty* – poskytující přehled různých typů projektů včetně praktických ukázek z minulosti. Tento materiál je též k dispozici online na internetu:

Poslední, co je třeba před zahájením práce na projektu udělat, je vytvořit a nechat všemi partnery odsouhlasit plán práce zahrnující časový harmonogram. Je-li důvod, je vždy možné se se souhlasem všech zúčastněných stran od tohoto plánu v některých detailech odchýlit. Jedná se ale o nezbytnou pojistku toho, že všichni vědí, co mají kdy dělat, a nebudou se později vymlouvat. Není nic horšího, než mít v projektu tzv. „spící“ partnery.

4. Realizace projektu

Nejdůležitější podmínkou hladkého průběhu projektu je udržení nepřetržité komunikace mezi všemi partnery. Je proto důležité mít v záloze více než jeden komunikační kanál. Základem je v dnešní době většinou elektronická pošta. Je však dobré získat od partnerů pro případ nouze též telefonní čísla. V poslední době se díky stoupající kvalitě a rychlosti připojení značně rozmáhá internetová telefonie a video-konference. Spoléhat se na spojení pomocí internetové telefonie, např. pomocí programu Skype (umí navíc i chat a video), lze pouze tehdy, jsme-li si jisti, že tato technická vymoženost není pro partnery cizí a používají ji i k jiným účelům, než je komunikace v rámci projektu. V opačném případě je možno ji uplatnit jen experimentálně a je rozumné na ni nespoléhat.

Dost podobná situace je s video-konferencemi. Jejich využití je jen o poznání komplikovanější. Nestací totiž zvládnout všechny technické záležitosti s tím spojené. V případě zapojení žáků je nutné se na akci důkladně připravit. Nesmí se jednat o záležitost samoúčelnou. Znamená to, že video-konference nikdy nesmí být vlastním cílem projektu. Přichází v úvahu pouze tehdy, je-li integrální součástí aktivit a jsou-li na ni všichni účastníci připraveni. Součástí přípravy by mělo být vypracování předběžného scénáře, o čem se bude jednat. Téma musí odpovídat výukovým cílům projektu a vlastní konference musí přinášet nějaký hmatatelný užitek. Pro realizaci video-konferencí existují i určitá formální pravidla, která je dobré si předem nastudovat, např. na stránce *Videoconferencing* (www.ltscotland.org.uk/services/) portálu *Learning and Teaching Scotland*.

Oblíbeným nástrojem komunikace je chat. Je implementován mezi nástroji, jež mají schválené projekty eTwinning k dispozici v prostředí TwinSpace, kde se může celá řada společných aktivit realizovat. V menší míře pro chat platí totéž, co pro video-konference. Nemá smysl se o něj pokoušet, pokud není jasné, o čem se bude mluvit. Nemá-li předem určený cíl, často končí u pozdravů nebo ještě hůře. Chat v TwinSpace je třeba dopředu na určitý předem domluvený čas objednat. Proto je možná výhodnější použít nějaké nezávislé řešení, jako je např. světově nejrozšířenější síť ICQ, která je podobně jako Skype bezplatná a je de facto světovým chatovacím standardem. Ať už zvolíte kterékoli řešení, snažte se vybrat takový nástroj, který umí obsah rozhovoru zaznamenat a později prohlížet. Je to dobré nejen pro výukové účely, ale takový záznam se může později hodit i při hodnocení kvality projektu. Tam, kde není komunikace v reálném čase (s okamžitou odezvou) nutná, je výhodnější používat Webové fórum, jež má každý schválený projekt v rámci TwinSpace též k dispozici.

Kvalitní projekt by měl být integrován do osnov nebo nově do vzdělávacího plánu školy. Navíc, jak již bylo řečeno, by měl být mezipředmětový. Jeho realizace by se proto měla odbývat do značné míry přímo ve výuce. Na druhou stranu, typickým znakem dobrého projektu je osobní zaujatost žáků. Ta se neomezuje jen na práci v hodinách k tomu určených. Vynikajícím vysvědčením projektu je, vykazuje-li známky osobního vkladu ze strany žáků projevující se činnostmi prováděnými dobrovolně, třeba i mimo samotné vyučování.

Pro projekty v plné míře platí ono biblické „poznáte je podle plodů“. Výsledky jsou vždy jedním z hlavních kritérií kvality. Ve většině případů je výstupem projektu nějaký reálný produkt, často elektronický materiál v podobě obrázků, článků, prezentací nebo jiných souborů s aplikacemi různých typů. Ve všech případech platí, že je vhodné výsledky zveřejnit. Je to významným faktorem zvyšujícím zájem studentů o práci. TwinSpace disponuje redakčním systémem, do něhož je možné umisťovat různé články obsahující texty i obrázky. V základním módu je tento

obsah viditelný jen pro účastníky projektu. TwinSpace však též umožňuje cokoli z obsahu zveřejnit tak, aby to bylo přístupné veřejnosti (eTwinning.net - *Nápady a příklady spolupráce, Veřejná prostředí TwinSpace*).

Kromě nástrojů implementovaných přímo na portálu doporučuje eTwinning pro použití v rámci projektů též další softwarové nástroje. Jejich přehled včetně metodické pomoci najdete ve složce *Asistenční služba a nástroje* centrálního portálu. Je možno zde najít též úplně nejmodernější způsoby zapojení technologií do výukového procesu. K nim patří např. blog nebo podcasting, pomocí nichž dnes může úplně každý včetně účastníků eTwinningových aktivit snadno zveřejnit svá zjištění, ať už v textové nebo ve zvukové podobě.

Celá řada realizátorů projektů je dnes již na takové technické úrovni, že dokáží aplikovat některý z volně dostupných (open source) softwarů zcela samostatně. Ti pak většinou nespolehnají na služby, jež jsou někde k dispozici online, a pro potřeby projektu implementují svůj vlastní redakční systém nebo jiný vhodný nástroj. Takový postup umožňuje přizpůsobit prostředí, v němž se projekt realizuje, výukovým cílům a je tudíž značně přínosný. Často stačí do projektu zapojit školního koordinátora technologií, a on si již bude vědět rady.

Vzorová implementace redakčního systému Joomla! pro projekt EuroGeography
SOŠ a SOU Trutnov

5. Hodnocení projektů

Zavádí-li se něco nového, většinou se zpočátku prochází obdobím nejistoty, co všechno se v důsledku této inovace může stát. Nějak podobně je na tom teď české školství. Zavádí se nejen RVP, ale též počítače do škol. Stálo to nemalé peníze, a tak je třeba se ptát, zda byla tato investice nutná a efektivní.

Ve školství jsme byli donedávna zvyklí postupovat podobně opatrně jako ve zdravotnictví a nové výukové metody jsme zaváděli jen po důkladném ověření. Ověřování splnění výukových cílů je ale většinou mnohem obtížnější, než ověření účinků nějaké léčby. Zvláště jedná-li se o cíle dlouhodobé, jako jsou třeba v současnosti sledované kompetence. V poslední době navíc dochází ke změně, která situaci ještě více komplikuje. Jestliže donedávna bylo zvykem předávat značnou část vzdělávacího obsahu dětem prostřednictvím učitelů (léčbu též určuje lékař), je nyní vzdělávací obsah volně dostupný, podobně jako kdyby se léky za pakatel nabízely na každém rohu.

Na první pohled se možná zdá, že současný vývoj situace ve školství již ke zdravotnictví přirovnávat nelze. To ale není tak úplně pravda. Školství jen dosud nemá k dispozici tak radikální nástroje, jako je chirurgie a tak silné prostředky, jako smrtelné jedy. Jinak se práce učitele od doktora zase tak moc neliší. Musí též vyšetřovat pacienta a snažit se uzpůsobit podmínky jeho života tak, aby se zdárně rozvíjel. Jinými slovy, potřebuje si stále ověřovat, zda jsou výukové i výchovné cíle plněny.

Je to zvláště obtížné v době, kdy se pozice učitele vzhledem k žákům výrazným způsobem proměňuje. V takové situaci je třeba měnit též evaluační postupy. Jestliže jsme dříve byli zvyklí hodnotit pouze kvantitativní výukové výsledky, dnes je třeba se zaměřit též na kvalitu výukových postupů. Převedení do řeči odborníků – je třeba při hodnocení výukových aktivit mnohem větší pozornost než dříve věnovat kritériím formativním a kvalitativním než sumativním a kvantitativním. Cílem přitom není potlačit jedny metody druhými, ale vytvořit mezi nimi rovnováhu.

V naprosté většině případů se dá účast v eTwinningovém projektu považovat za aktivitu inovativní, splňující požadavky moderních výukových postupů, a tudíž snadno začlenitelnou do nových vzdělávacích plánů školy. V plné míře pro ni proto platí ona nejistota, jaký dopad bude mít na žáky. Je tedy třeba věnovat mimořádnou pozornost jejímu hodnocení.

Základem každé činnosti je vždy auto-evaluace. Ta probíhá uvnitř kolektivu účastníků projektu, v první řadě v rámci každé zúčastněné školy. Příímý účastník projektu má dostatek informací, na nichž může svůj názor stavět. Vlastní názor je však vždy více či méně zkreslený. Přesto je třeba se o sebehodnocení stále znovu pokoušet. Jeho základem je samozřejmě pozorování realizace projektu a výsledky žáků. Je třeba však využívat i další postupy. Pravidelně se radit se všemi členy týmu, ptát se na názor žáků i rodičů, získávat zpětnou vazbu z ohlasů na zveřejněné informace o projektu a výstupy.

Často využívanou přechodnou formou mezi interní a externí evaluací je zapojení tzv. kritického přítele. Je to člověk obeznámený s danou problematikou mající blízko řešitelům ale přitom nezapojený do vlastních aktivit projektu. Dá-li se mu možnost seznámit se se všemi detaily, bude jeho názor či doporučení vedoucí ke zlepšení jistě velmi hodnotný. Je třeba ale přiznat, že nalézt vhodného odborníka ochotného se této role zhostit, není vůbec jednoduché.

Nejobektivnější formou je evaluace externí. Ta je prováděna nezaujatým týmem specialistů a měla by se svými postupy přibližovat k vědeckému výzkumu. Zažádáte-li pro svůj projekt o Certifikát kvality (Quality Label), zapojujete se tím do procesu externí evaluace. eTwinning je na samém počátku provádění tohoto druhu externí evaluace projektů. Postup proto ještě není zcela ustálen. V každém případě však musíte počítat s tím, že je třeba umožnit hodnotitelům seznámit se do nejmenších detailů se vším, co se v rámci vašeho projektu událo. Kromě povinného vyplnění příslušného formuláře je třeba v plné míře zveřejnit všechny výstupy vytvořené studenty a nutit ke stejnému postupu i své partnery, poskytnout NSS materiály vytvořené v přípravné fázi projektu (hlavně plán práce a popis výukových cílů), archivovat všechny výměny názorů mezi partnery včetně žáků (maily, chaty, záznamy online diskuzí a video-konferencí), provádět zápisy z porad nebo pracovních schůzek s partnery, podařilo-li se je uskutečnit, a ukládat všechny ohlasy a reakce. V jednodušších případech budou tato data k hodnocení vašeho projektu postačovat. Většinou ale můžete očekávat, že budete vyzváni k podání určitého doplňkového vysvětlení, můžete být požádáni o rozhovor či očekávat návštěvu hodnotitelů přímo ve výuce za účelem provedení nezávislého pozorování.

Kritéria hodnocení eTwinningových projektů, která jsou v následující příloze, byla vytvořena ve dvou krocích. Nejprve byla provedena meta-analýza v současnosti používaných evaluačních metod a nástrojů používaných u podobných eLearningových výukových aktivit. Základní touto analýzou zpracované zdroje jsou uvedeny v Literatuře v položkách 4-9. V druhé fázi pak byly takto získané informace utříděny a jejich modifikací vznikla vlastní Kritéria s jednotlivými indikátory upravenými pro použití u českých eTwinningových projektů.

Tato Kritéria nejsou určena jen externím hodnotitelům. Mohou být stejně dobře použita i k autoevaluaci účastníků kteréhokoli projektu. Rozhodně se ale nenechte odradit, pokud se vám na počátku zdá splnění všech indikátorů nad vaše síly. Ideálním způsobem naplnit všechny není v silách žádného projektu. Ty nejlepší naše projekty v současné době dosahují skóre kolem 130 z maxima 180. Navíc vás nikdo nenutí se o Certifikát ucházet a nechávat se hodnotit. Snažit o zlepšování kvality své práce by se však měl úplně každý. Toto je jeden z nástrojů, který vám může pomoci toho dosáhnout.

**EVALUAČNÍ PROCES JE MOŽNO PŘIROVNAT K HLEDÁNÍ ŽIVOTA
V JESKYNI S POCHODNÍ V RUCI. JESKYNĚ JE ROZSÁHLÁ A TEMNÁ,
A SVĚTLO POCHODNĚ JE OMEZENÉ A SLABÉ. ODPOVĚDÍ NA
VÝZKUMNOU OTÁZKU JAKO BY SE POCHODNÍ OSVĚTLIL POUZE JEDEN
Z MNOHA TEMNÝCH KOUTŮ JESKYNĚ.**

*Ehrmann, S. Flashlight Evaluation Handbook. Flashlight Project. [referred 1999-12-24]
Dostupný z: <http://www.ctl.wsu.edu/CTLSilhouette/mode/author/flashlight/EvaluationHandbook>*

Kritéria úspěšnosti projektů eTwinning

	<i>Indikátor</i>	<i>Popis</i>	<i>Váha</i>
1.	Kvalita mezinárodní spolupráce		
1.1.	Zájem o účast	obecná ochota, s níž jsou partneři (učitelé i studenti) připraveni věnovat projektu čas a energii	1
1.2.	Zapojení partnerů	vhodná volba partnerů, vzájemná dohoda, rozdělení rolí a zodpovědností, souhlas s nastavením krátkodobých a dlouhodobých cílů	1
1.3.	Vzájemná komunikace	efektivita a intenzita komunikace, jasnost sdělení, jazykové bariéry, kontakt s podpůrným střediskem apod.	1
1.4.	Vzájemné obohacení	vývoj partnerských vztahů a zřetelná schopnost učit se jeden od druhého	2
1.5.	Rozvoj spolupráce	pozorovatelná pozitivní změna účastníků v jejich přístupu k mezinárodní (evropské) spolupráci (např. pocit sounáležitosti s projektem, zájem pokračovat apod.)	2
2.	Řízení a evaluace projektu		
2.1.	Úroveň přípravy	promyšlenost a kvalita návrhu – jasné a vhodné úkoly, realistický časový harmonogram, definice postupů a výukových cílů, zapojení dalších učitelů	1
2.2.	Úroveň řízení	kvalita koordinace na místní i mezinárodní úrovni – vhodné rozdělení úkolů, reálnost časového plánu práce, týmová spolupráce	2
2.3.	Hodnocení projektu	příprava hodnocení (výběr metod), sběr dat (archiv všech dostupných materiálů), plnění plánu práce a efektivní změny, auto-evaluační postupy	2
2.4.	Šíření výsledků	úroveň šíření informací o projektu a jeho výstupů (např. Web, výstavy, představení apod.)	1
2.5.	Ocenění a zpětná vazba	dosavadní ocenění (i nominace) a kladné ohlasy (původem mimo projekt)	1
2.6.	Soulad s činností školy	souhlas vedení, zájem a podpora učitelů i nezúčastněných učitelů, potenciál k rozšíření mezinárodní spolupráce ve škole	1
2.7.	Profesionální růst	přínos pro osobní profesionální růst zúčastněných učitelů v rámci projektu	1
2.8.	Zapojení žáků	aktivizace žáků či studentů, podíl na řízení projektu, osobní nasazení, přesah mimo rámec vyučování	2

3.	Realizace projektu		
3.1.	Obsah výstupů	úroveň obsahu (odpovídající věku) a věcná správnost vytvořených materiálů či jiných produktů, zajímavost pro nezúčastněné	2
3.2.	Technická úroveň	technické zpracování výstupů (nelineární provedení, grafika, animace, použitelnost pro různé platformy apod.) s přihlédnutím k vybavení školy, využití vhodných tech. nástrojů, posun v míře osvojení poč.gramotnosti	1
3.3.	Splnění výukových cílů	prokazatelné splnění výukových cílů projektu	3
3.4.	Dopad projektu	důsledky realizace projektu ve škole i mimo ni	1
3.5.	Opakovatelnost	pokračování aktivit projektu s jinými (nebo stejnými) partnery, je modelem pro jiné	1
3.6.	Integrace do osnov	soulad se vzdělávacím programem školy nebo jeho ovlivnění, posílení mezipředmětových vztahů	2
3.7.	Evropský rozměr	růst znalostí o Evropě, vhodný přístup vedoucí k poznávání kulturních odlišností a cizích jazyků	1
3.8.	Moderní přístup	implementace konstruktivních výukových metod (aktivizující inkluзивní prostředí), řešení reálných problémů, efektivní využití technologií	2
4.	Podpora projektu		
4.1.	Podpora organizace	efektivní a nepřetržitá podpora ze strany vlastní organizace, možnost využití specifických finančních a lidských zdrojů, prostor a zařízení	1
4.2.	Technická podpora	zapojení a pomoc školního koordinátora ICT nebo jiných technických pracovníků (včetně studentů)	1
4.3.	Partnerská podpora	pomoc od partnerů (např. finance, lektoři, pozvání)	1
4.4.	Podpora CSS a NSS	využití podpory hlavní řídicí a koordinační organizace (asistenční služba, podpůrné středisko, portály, TwinSpace, progress card)	1
4.5.	Pomoc zvenčí	zapojení rodičů, podpora na místní, regionální, národní a evropské úrovni (politická reprezentace, granty, sponzoři apod.)	1

Pozn.: V každé kategorii může projekt získat 0 až 5 bodů. Celkové skóre vznikne součtem bodů získaných v každé kategorii vynásobených vahou. Nejvyšší možné výsledné skóre je 180.

Literatura:

1. MŠMT. *Národní program rozvoje vzdělávání v ČR : Bílá kniha*. Praha: Tauris, 2001. Dostupný z: <URL: <http://www.msmt.cz/files/pdf/bilakniha.pdf>>
2. Rámcové vzdělávací programy - <http://www.vuppraha.cz/index.php?op=sections&sid=1>
3. BRDIČKA, B. : *Role internetu ve vzdělávání*, Kladno : AISIS, 2003, ISBN 80-239-0106-0. Dostupný z: <URL: <http://omicron.felk.cvut.cz/~bobr/role/>>
4. McLEOD, Rosetta. *Guidelines for Evaluating Your European Project*. Aberdeen City Council Educational Department, 2000. Dostupný z: <URL: <http://www.ecolenet.nl/projects/GuidelinesEvaluation.pdf>>
5. LAKERVELD, J.V., BAUER, Ch. *A Framework for Self-Evaluation*, I-PROBE Net Project, 2004. Dostupný z: <URL: <http://i-probenet.net/framework.html>>
6. Policy and Innovation in Education Quality Criteria, EUN P2P Project, 2005. Dostupný z: <URL: http://insight.eun.org/ww/en/pub/insight/thematic_dossiers/qualitycriteria.htm>
7. Model Instruments for a Common Evaluation, Comenius Project MICE-T, 2001, Dostupný z: <URL: <http://www.mice-t.net/MICEadobeeng.pdf>>
8. EUN eLearning Awards Evaluation criteria - <http://elearningawards.eun.org/ww/en/pub/elearningawards2006/rules/evaluation.htm>
9. Pokyny pro hodnotitele projektů Comenius 1 - interní materiál české agentury Socrates